

Utdanning i kulturarv og friluftsliv. Sammendrag av analyserapporten over behov.

Utdannelse i kulturarv og friluftsliv (ECHOE) er et europeisk samarbeidsprosjekt rettet mot å utforske muligheten for å kombinere utdanning i/om kulturarv, spesielt rettet mot steder med stor historisk og arkeologisk verdi, samt friluftsliv som i helhet inkluderer økologi, vern, sport og friluftaktiviteter. Et av målene er å relatere disse feltene til en omfattende voksenopplæring. Prosjektet rettes i all hovedsak mot kulturarbeidere, lærere og andre aktører som arbeider med opplæring av voksne, og er utviklet og implementert av organisasjoner fra seks ulike europeiske land: Romania, Italia, Østerrike, Tyrkia, Belgia og Norge. Prosjektet startet med en behovsanalyse samtidig som det eksisterende kunnskapsnivået ble kartlagt. Dette var nødvendig også i forhold til fremtidige samarbeidspartnere og ikke minst et nødvendig steg for å produsere en serie med relevant utdanningsmateriale.

1. Tilnærming og metode i behovsanalysen.

Behovsanalysen har som mål å kartlegge de lokale forholdene i relasjon til kulturarv og friluftsliv samt å skape en profil av de lokale tilbudsmottakere. Forskingen dekker 3 hovedområder: 1) å evaluere kunnskapsgraden, "know-how" og interessefelt blant de ulike målgruppene; 2) identifisere utfordringer målgruppene kan støte på i forhold til utdanningsprogrammene; 3) tilby informasjon om hva slags støtte mottakere trenger og i hvilken form. I forhold til metode ble det brukt en kvalitativ tilnærming og det ble organisert fokusgrupper med arbeidere fra kultur- og utdanningsorganisasjoner, representanter fra offentlig administrasjon og aktører fra private selskaper som tilbyr utdanning og informasjonstjenester.

I Romania organiserte CPPC (senter for profesjonell opplæring i kultur) to konsultasjonsmøter, ett i Bucuresti med seks deltakere og ett i Mehedinti med 23 deltakere, som ga innsyn i to svært ulike situasjoner: deltakerne i Bucuresti hevdet å vite mye om kulturarv og friluftsliv, mens deltakerne i Mehedinti hevdet å være mindre kjent med dette. I Italia deltok 21 deltakere fra Salerno hvor andelen som kunne mye om kulturarv og friluftsliv var like stor som andelen som ikke hadde kunnskap om dette område i det hele tatt. I Tyrkia deltok 14 mennesker hvorav halvparten mente å være kjent med friluft og kulturarv. I Norge foregikk forskningen ved at deltakerne ble intervjuet enten individuelt eller i små grupper, hele 18 deltakere fra Oslo og Stavanger deltok. I Belgia ble det arbeidet med 11 deltakere, hovedsakelig turistguider fra Limburg som mente at kulturelle programmer tar sted og består av sterke komponenter relatert til friluftsliv.

II. Resultat fra analysen

Helhetlig bestod deltakerne generelt av mennesker som arbeider i turismenæringen samt en del enkeltpersoner. Det var både lærere, studenter, representanter fra lokalstyrer, pensjonister, husmødre og eldre (+55). Ikke alle disse gruppene var å se i samtlige land, så organisasjonen kan bruke deltakerlisten som kilde til inspirasjon for å finne nye målgrupper i sine regioner. Andre som også deltok var mennesker med en interesse for arkitektur og natur.

I følge deltakerne i konsultasjonsgruppene er det flere fordeler ved å delta i et slikt arrangement, fordi man får tilegnet ny kunnskap om viktige områder som kultur, arv og tradisjoner. Ved å tilegne seg

kunnskap om disse områdene kan man også utvikle en stolthet over sin egen bakgrunn. Man blir også mervar i forhold til at man bør beskytte naturen.

Under konsultasjonene ble det gjort noen signifikante observasjoner: utdanning i kulturarv er ofte kombinert med andre utdanningsaktiviteter; deltakerne føler et behov for sosial sammensmeltning; det er også en form for lukket sirkel bestående av deltakere innen kulturell utdanning. I forhold til friluftslivsutdanning viste deltakerne at de satte pris på det urbane miljøet som førte til en uformell stemning i forhold til å bli utdannet. Det ble notert at dette også kan brukes som instrument for å promotere samfunnsansvar og miljøbevissthet.

En begrunnelse for hvorfor denne undersøkelsen ble gjennomført var for å kartlegge graden av åpenhet blant deltakerne fra ulike sektorer i forhold til ECHOEs inntilnærming for å fremme dette prosjektet. Deltakerne var positive, og flere kom med forslag til ytterligere forbedringer som kunne gjennomføres i forhold til undervisning. Muligheten til å inkludere aktører som i utgangspunktet er skeptiske er også et mål i seg selv. Kombinasjonen av unge og eldre elever skal kunne tiltrekke flere fra begge aldersgrupper. Dette er meget positivt fordi mer voksne får trening i å kommunisere med ungdom.

Deltakerne mente at det trengs en bedre definisjon av hva kulturarv og friluftsliv egentlig innebærer i utdanningstermer. Det trengs også et klart perspektiv over hva som egentlig trengs å gjøres i forhold til de nevnte områdene, og en fleksibel inntilnærming er nødvendig. Det kom også frem at dette ikke er et område som naturlig tiltrekker seg mye oppmerksomhet, derfor er mer promotering helt nødvendig. Det trengs også finansielle støtteordninger for aktører som ikke kan finansiere seg selv, men som har et ønske om å få utdanning innen kulturarv og friluftsliv.

Det ble også fremmet en liste over relaterte saker som ble presentert for deltakerne for å måle deres interessenivå. Preservering av naturen og kulturminner, så vel som kunnskap om natur og miljø viste seg å være interessefelt for samtlige. Kommunikasjon og sosial integrasjon viste seg å appellere til deltakere fra Romania, Italia og Tyrkia. Bærekraftig utvikling fikk positiv respons fra deltakere i Romania, Tyrkia, Norge og Italia.

Under diskusjoner kom også andre relevante temaer frem, som for eksempel at kulturarv noen ganger blir forstått på en svært begrenset måte. Utendørs-opplæringer heller ikke en spesielt vanlig læremetode. Kulturarv er viktig men appellerer ikke så godt til publikum. Det ble også nevnt at det kan være en fare for at det hele blir oppfattet med som en turistattraksjon fremfor en reell arena for å tilegne seg kunnskap.

III. Konklusjon og bemerkning

Forskningen gir oss en oversikt over ulike kontekster ved prosjektets implementering i ECHOE-landene. Med et delt bilde, hjelper det oss å forstå de ulike behov og forventninger i de respektive land. Analysen viser hvor nødvendig det er med initiativer som dette prosjektet og indikerer at videre arbeid trengs, både i forhold til utdanningsmetoder og aktivitetene rettet mot å vekke aktørers oppmerksomhet.